

ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ

Μαγικές ιστορίες
από την άκρη
της νύχτας

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

*Μαγικές ιστορίες
από την άκρη
της νύχτας*

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, εφόσον
η υπογραφή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Λογοτεχνία για παιδιά και για νέους

Σειρά: Νεοελληνική μυθολογία

Φίλιππος Μανδηλαράς, *Μαγικές ιστορίες από την άκρη της νύχτας*

Εικονογράφηση: Ειρήνη Ηλιοπούλου

Υπεύθυνη έκδοσης: Υβόνη Καρύδη

Διορθώσεις: Αντωνία Γουναροπούλου

Σελιδοποίηση: Αλέξιος Μάστορης

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Νίκη Αντωνακοπούλου

Φίλμ, μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση

Copyright© για το κείμενο Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

Φίλιππος Μανδηλαράς, 2005

Copyright© για την εικονογράφηση Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2016

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Οκτώβριος 2018

ΚΕΤ 4923 ΚΕΠ 407/18

ISBN 978-960-16-5092-0

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665 – ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ)

Τ.Θ. 1213, 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15 – ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

*Μαγικές ιστορίες
από την άκρη
της νύχτας*

Εικονογράφηση ΕΙΡΗΝΗ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Το φάντασμα του γερο-Σταμάτη</i>	9
<i>Η ασπροφόρα με το χρυσό χέρι</i>	16
<i>Η Στασιανή κι οι Δροσουλίτες</i>	21
<i>Το στριγκλόσπιτο</i>	36
<i>Το ταξίδι στην Μπαρμπαριά</i>	44
<i>Το τελώνιο και η γριά μάγισσα</i>	53
<i>Ο τοκογλύφος που έγινε βρικόλακας</i>	60
<i>Ο παπουτσής βρικόλακας</i>	67
<i>Το Βρικόλακονήσι</i>	76
<i>Η Πανούκλα και τα δίδυμα δαμάλια</i>	82
<i>Η Μάρω κι ο Βραχνάς</i>	90
<i>Το κόκκινο παιδί</i>	97
<i>Ο Μιχάλης και τα διαβόλια</i>	105
<i>Το πάθημα του ανασκελά</i>	110
<i>Επίμετρο</i>	115

Το φάντασμα του γερο-Σταμάτη

Απέναντι από τον βάλτο, στα έξω του χωριού, υπάρχει ένα ξερονήσι που το λένε «των φαντασμάτων». Άκου τώρα γιατί το ονόμασαν έτσι.

Ήταν κάποτε μια χούφτα ληστές που είχαν ρημάξει τον τόπο. Καπετάνιος τους ήταν ο γερο-Σταμάτης, άγριος άνθρωπος και σκληρός, που τον έτρεμαν κι οι πέτρες. Κάποτε, όμως, τους πήραν στο κυνήγι οι χωριανοί κι αναγκάστηκαν να

μπουν σε μια βάρκα για να κρυφτούνε στο νησί. Εκεί, ο βαρκάρης που τους μετέφερε κατάφερε να ξεγλιστρήσει και να γυρίσει στη στεριά με τη βάρκα. Έτσι, έμειναν δίχως μια στάλα νερό εξόν από το βρόχινο, κι όσο για φαγί, ούτε παξιμάδι.

Το νησί ήταν ένας βράχος πλατύς στη μέση της θάλασσας, όπου το μόνο που φύτρωνε ήταν μερικά χορτάρια. Χώμα πουθενά. Έτσι, οι κλέφτες έφαγαν πρώτα τα χορτάρια, ήπιαν το νερό της βροχής, κι όταν σώθηκαν αυτά κι έσφιξε ο ήλιος, άρχισαν να τρώνε ο ένας τον άλλον, μέχρι που έμεινε μόνο ο γερο-Σταμάτης. Πέθανε όμως κάποτε κι αυτός, κι από τότε το νησί δεν το πλησίαζε κανείς ούτε με βάρκα αλλά ούτε και με πλοίο ολάκερο, γιατί μόλις έφτανε στα νερά του, σηκωνόταν αέρας και βοή, σπάγαν τα κουπιά, σκίζονταν τα πανιά και πέφταν πέτρες σαν βροχή από το νησί, δίχως όμως να βλέπουν οι δύστυχοι οι ναυτικοί κάποιον να τις πετά.

Έτσι πέρασαν πολλά χρόνια δίχως κανείς να

πατήσει στο νησί, μέχρι που ξεχάστηκε το περιστατικό κι ένας τσοπάνος, φερτός από άλλα μέρη, πήρε ένα μεσημέρι τα πρόβατά του να βοσκήσουν. Το είδε άφθονο το χορτάρι στο νησί, απάτητο – θα καλοπεράσουν τα ζωντανά,¹ σκέφτηκε. Έλα όμως που τα πρόβατα δεν άγγιζαν το χορτάρι. Κι όχι μόνο δε βοσκούσαν, αλλά πιάσαν να μελανιάζουν με την ώρα και να ψοφούν.

Παραφύλαξε τη νύχτα ο καλός σου κι είδε τα πρόβατα που του 'χαν απομείνει να φέρονται παράξενα, σαν κάποιος να τα κέντριζε μ' ένα ξύλο και να τα έδιωχνε. Ψυχή όμως δεν είδε καμία. Ούτε πατήματα στο τρυφερό χορτάρι, εξόν από τα δικά του και των ζωντανών του.

Ξημέρωσε, φόρτωσε στη βάρκα όσα πρόβατα του 'χαν απομείνει και γύρισε στη στεριά με την ψυχή στο στόμα.

1. Κάθε είδους ζώο από αυτά που εκτρέφει ο άνθρωπος για τη διατροφή και την εργασία του. Εδώ αναφέρεται στα πρόβατα.

Μια και δυο πάει στο χωριό και ρωτάει να μάθει. Ρωτάει εδώ, ρωτάει εκεί, μέχρι που φτάνει στη γριά Φροσύνη κι εκείνη του ομολογεί το αμάρτημα του γερο-Σταμάτη και των συντρόφων του:

«Φαντάσματα γίναν, παιδί μου. Φαντάσματα που διώχνουν τα πρόβατα γιατί θέλουν την ησυχία τους» είπε η γριά και σταυροκοπήθηκε.

Τι να κάνει ο τσοπάνος, πήρε ό,τι του έμεινε από το κοπάδι κι έφυγε μακριά.

Ένας άλλος όμως τσοπάνος, ο Μάνθος, που ήταν καρδιωμένο παλικάρι –ήταν κι αλαφροϊσκιωτος²– το 'βαλε πείσμα να πάει στο νησί. Έπιασε, που λες, και σημάδεψε ένα ένα τα πρόβατά του με τον σταυρό³ κι έπειτα τα φόρτωσε στη λάντζα και τ' αμόλησε στο νησί. Κάθεται ο καλός σου δίπλα στη φωτιά και παρατηρεί τα πρόβατα

2. Αυτός που έχει την ικανότητα να βλέπει ξωτικά.

3. Το σημάδεμα με σταυρό αποτελεί ευρέως διαδεδομένο τρόπο μαγικής προστασίας.

που βρόσκανε αμέριμνα. Σε λίγο βλέπει και τον γερο-Σταμάτη, έναν διάφανο άντρα δυο μέτρα μπόι και μουστάκες να. Πλησιάζει ο γέρος και κάθεται δίπλα στη φωτιά.

«Καλώς σε βρήκα, γέρο» του λέει ο Μάνθος.

Ο γερο-Σταμάτης δεν του αποκρίθηκε, αλλά έδειξε να ευχαριστείται που του μιλούσε το παλικάρι.

«Τι χαμπάρια;» τον ρωτάει ο Μάνθος.

Πάλι δεν αποκρίθηκε ο γέρος, αλλά κούνησε το κεφάλι του μονάχα, σαν να του έλεγε «καλά».

Κι έτσι κουβέντιαζε όλη νύχτα ο Μάνθος, κι ο γερο-Σταμάτης κουνούσε μονάχα το κεφάλι του σαν να του λεγε ναι και όχι.

Το επόμενο βράδυ πάλι τα ίδια.

Άναψε τη φωτιά ο Μάνθος, ήρθε κι έκατσε δίπλα του ο γερο-Σταμάτης κι έπιασε να τη συνδαυλίζει.

«Ψύχρα σήμερα, γέρο» έκανε ο Μάνθος.

Ο γέρος αποκρίθηκε μ' ένα κούνημα του κεφαλιού του.

Κάθε βράδυ ο Μάνθος μιλούσε με το φάντασμα του γερο-Σταμάτη, μέχρι που μέρεψε αυτό κι άρχισαν κι άλλοι τσοπάνοι να πηγαίνουν στο νησί.

Δασκαλεμένοι καθώς ήταν από τον Μάνθο, χαιρετούσαν πρώτα τον γερο-Σταμάτη, κι ας μην τον έβλεπαν.⁴

Έτσι πήγα κι εγώ μια μέρα με τα ζωντανά μου, και τα είδα να στέκονται όλα μαζί σε μια μεριά, να βουβαίνονται, να παίζουν τ' αυτιά τους και να οσφρίζονται. Κοίταξα κατά κει αλλά δεν είδα ψυχή. Κατάλαβα όμως πως ήταν ο γερο-Σταμάτης που τα εμπόδιζε να περάσουν και φώναξα: «Ωρα καλή σου, γέρο!». Ένιωσα τότε ένα «φρουτ!»

4. Σύμφωνα με τη λαϊκή σκέψη, τα φαντάσματα, όπως και πολλά άλλα ξωτικά, μπορούσαν να τα βλέπουν μόνο οι αλαφροϊσκιωτοι και οι σαββατογεννημένοι.

πλάι μου, ένα αεράκι τοσοδά, κι είδα τα ζωντανά,
ήσυχα πια, να σκύβουν στο χορτάρι.

Να, λοιπόν, γιατί ονόμασαν το νησάκι αυτό
«των φαντασμάτων». Κι είναι καλό να ξέρεις
πως τους ανθρώπους δεν τους πειράζουν τα φα-
ντάσματα των πεθαμένων, αρκεί να τους πεις κα-
μιά κουβέντα, να σπάσεις τα χείλη σου κι ας μην
πάρεις απόκριση. Να ξεγελάσουν τη μοναξιά
τους θέλουν κι αυτοί οι άμοιροι, που απόμειναν
πεθαμένοι στον κόσμο των ζωντανών.

